

Република Србија
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
САВЕТ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

Број: 06-3590/2009

11.06.2009. године

Београд

11 JUN 2009

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Господин Мирко Цветковић, премијер

Београд

Поштовани,

Сагласно закључцима са састанка са премијером, господином М.Цветковићем, одржаном у Влади Републике Србије 03.06.2009.год., Савет за борбу против корупције се обавезао да у вези Извештаја о Луци «Београд» предложи конкретне мере шта Влада треба да уради у вези са овим случајем. Иако је протекло више од годину дана од Извештаја Савета, Влада ипак и у овом тренутку може да предузме мере:

- А) за утврђивање одговорности;
- Б) мере превенције за будуће случајеве;
- В) успостављање система за управљање лукама као инфраструктурним објектима у општој употреби;

А) Утврђивање одговорности због кршења закона у поступку преузимања акција Луке «Београд», што је уједно одговор на питање бр.1. из Вашег дописа од 04.06.2009. год.

Питање бр1. Да ли Влада треба да предузме неке активности у вези препоруке. Ако да, које? Ако се евентуално ради о некој другој институцији, да ли Влада има неку улогу у реализацији препоруке?

- разрешење директора и управног одбора Акцијског фонда (разрешава Влада)
- покретање скупштинске иницијативе за смену председника и чланова Комисије за хартије од вредности

- разрешење директора Управе за спречавање прања новца (разрешава Влада)
- испитивање кривичне одговорности службених лица у Агенцији за приватизацију и Акцијском фонду (члан 255д КЗ – Корупција у поступку приватизације)
- испитивање кривичне одговорности чланова Управног о Надзорног одбора Луке «Београд» (члан 248 Закон о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената)
- утврђивање одговорности службених лица у Министарству привреде, која врше надзор рада АП и АФ
- Утврђивање одговорности брокерско-дилерског друштва M&V Investments за привредни преступ из Закона о спречавању прања новца.

Истовремено Влада је дужна да преко надлежних институција покрене поступак за накнаду штете, због чињенице да су надлежне државне институције прихватиле понуду јединог понуђача за преузимање 40% акција Луке «Београд» у власништву државе по вишеструко нижим ценама. Више од хиљаду малих акционара је већ покренуло поступак пред надлежним судовима за накнаду штете тако да постоје процесне могућности да се држава придружи осталим акционарима у поступку за накнаду штете.

Ово је Влада дужна да уради не само због накнаде материјалне штете причињене држави, која се процењује на око 20 милиона евра, већ и због чињенице да су управо државне институције (Агенција за приватизацију и Акцијски фонд), прихватањем понуде за преузимањем акција, уствари довеле у заблуду остале акционаре да је понуђена вредност акција реална, али и због чињенице да ће, ако држава прода 40% својих акција, остати мањински акционари без реалних могућности да заштите своје интересе.

У ствари, мали акционари су претрпели велику материјалну штету због тога што су имали поверења у државне институције.

Само овај проблем, понашања државе као власника акција и потпуно нетранспарентан рад Акцијског фонда, заслужује посебну пажњу Владе и нужно преиспитивање тога како држава штити своја власничка права и како обезбеђује услове да се државна својина не расипа у бесцење применом нетранспарентних поступака (У случају луке, држава је требала да размишља о начину давање луке у концесију на шта је обавезује Закон о концесији, и да задржавањем својих власничких права омогући да Лука остане добро у општој употреби. Супротно томе, држава је својих 40% акција отуђила у бесцење и причинила штету како држави, односно грађанима, тако и осталим акционарима).

У примеру Луке «Београд» посебно забрињава различити третман, од стране државних институција, власника исте непокретности у зависности од тога о ком се власнику ради. Права која сад остварују нови власници луке пред државним

институцијама, нису имали њихови правни претходници, такође приватни власници. Мали акционари, као претходни власници Луке »Београд«, нису имали сазнања да град припрема измештање луке а да корисници земљишта који су власници објеката могу од државе добити грађевинске дозволе за изградњу 2,2 милиона м² пословног и стамбеног простора (Град на води). Очигледно је да претходни власници нису имали ове могућности, сагласно својим власничким правима, као што је очигледно да не би продали акције луке да су имали ове информације. Неспорно је да претходни власници нису имали ова права тако да их нису могли пренети на своје сукцесоре. «Право» нових власника да мењају намену земљишта, да се због њихових захтева за градњу мења ГУП Београда ради измештања луке, не произилази из корпуса власничких права која су на њих пренели њихови правни претходници, већ из корупције. Обавеза државних институција је да сви власници буду једнаки пред законом, у заштити својих власничких права и да им се на исти начин гарантује слобода и сигурност уговарања.

Б) Превентивно деловање које се може применити ради спречавања будућих «феномена Луке Београд» дајемо у одговорима на питања 2,3,4, из вашег дописа од 04.06.2009. год.

Питање бр.2: На који начин се могу спречити неповољни ефекти концентрације власништва? У погледу препорука које Савет сматра одговарајућим, потребно је указати на прописе које треба модификовати, као и конкретне предлоге за измене постојећих одредби.

- Закон о привредним друштвима (заштита мањинских акционара, унапређење корпоративног управљања, кривична одговорност у складу са конвенцијама Савета Европе и УН)
- Закон о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената (Комисија за хартије од вредности – надлежности и одговорности)
- измена Закона о порезу на доходак грађана (увођење синтетског пореза на доходак, увођење прогресивних пореских стопа)
- Закон о заштити конкуренције (овлашћења Комисије, мере заштите, кривична одговорност)

Питање бр.3: Да ли постоје прописи који онемогућавају развој тржишта капитала? Увођење којих других канала се предлаже на српском тржишту, а кроз које би се реализовала понуда и тражња слободних новчаних средстава у периоду док се тржиште капитала не развије довољно?

У Извештају се констатује да развој тржишта капитала није могућ без постојања стабилности и ефикасне заштите власничких права. Према томе, не предлаже се «увођење нових канала за реализацију понуде и тражње слободних новчаних средстава», већ поштовање постојећих уставних и законских норми. Влада је одговорна за владавину закона у држави.

Питање бр.4: На који начин се предлаже унапређење конкуренције у банкарском сектору? (нпр. Повећање броја лиценци за обављање банкарских послова, измена регулативе, и сл.)

Ово питање треба упутити Економском савету Владе, а не Савету за борбу против корупције. Извештај Савета се не бави конкуренцијом у банкарском сектору, а ни висином каматних стопа, већ се ради о успутној констатацији како је степен конкуренције у овом сектору низак, што има као последицу високе каматне стопе, успоравање привредног развоја и високу незапосленост (чак и без утицаја светске економске кризе)

В) Успостављање система за управљање лукама као инфраструктурним објектима у општој употреби.

Свим досадашњим власничким трансформацијама нису продате луке, односно нису могле бити продате, као инфраструктурни објекти, јер се налазе на земљишту које није у промету. Лука је приобаље, утврђена обала са уграђеном инфраструктуром на земљишту у државној својини, која се, према важећим законима и сада и у време преузимања акција, није могла отуђити из државне својине. Влада је овлашћена, према Закону о планирању и изградњи, да утврди границе јавног грађевинског земљишта чиме би се обезбедило обављање лучких делатности без обзира на евентуалну промену власништва над магацинима и хангарима који се налазе у близини луке, и без обзира на промену намене земљишта које не спада у јавно земљиште. Чланом 5. Закона о концесији, луке су дефинисане као добра у општој употреби а да је делатност луке од општег интереса за државу. Поштујући сва ова правила садржана у закону, Влада је дужна да ради развоја речног саобраћаја, у складу са европским стандардима, и поштујући обавезе преузете Конвенцијом о сарадњи ради заштите и одрживог коришћења реке Дунав, омогући да се луке користе као добро у општој употреби, доступне свима под истим условима. Не могу се приватизовати добра у општој употреби као што су путеви тргови, аеродроми, луке, пловни путеви и сл. Добра искуства подунавских земаља о управљању лукама, омогућавају Влади да утврди јасне смернице како да се уреди ова важна област привредног развоја. Формирањем управе за луке или неком другом формом управљања, Влада би обезбедила развој лука на Дунаву (Кладово, Смедерево, Панчево, Нови Сад, Апатин и тд.) уз сво поштовање власничких права на објектима који служе за обављање лучке делатности.

С поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК

V. Barać
Верица Бараћ